

MAVİ YUNUSLAR
ADASI

MAVİ YUNUSLAR ADASI

Orijinal Adı: Island of the Blue Dolphins

Yazarı: Scott O'Dell

Genel Yayın Yönetmeni: Meltem Erkmen

Çeviri: Yasemin Kahraman

Editör: Elif Dinçer

Düzenleme: Nurhan Seyrekbasan

Kapak Uygulama: Nurhan Seyrekbasan

1. Baskı: Nisan 2014

ISBN: 978-9944-82-838-3

YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 12280

© 1960 Scott O'Dell

Türkçe Yayın Hakkı: Nurchihan Kesim Ajans aracılığı ile
© Epsilon Yayıncılık Hizmetleri Tic. San. Ltd. Şti.

Baskı ve Cilt: Kitap Matbaacılık

Davutpaşa Cad. No: 123 Kat: 1 Topkapı / İstanbul

Tel : (0212) 482 99 10 (pbx)

Fax : (0212) 482 99 78

Sertifika No: 16053

Yayımlayan:

Epsilon Yayıncılık Hizmetleri Tic. San. Ltd. Şti.

Osmanlı Sk. Osmanlı İş Merkezi 18/4-5 Taksim / İstanbul

Tel: (0212) 252 38 21 (pbx) Faks: (0212) 252 63 98

İnternet adresi: www.epsilonyayinevi.com

e-mail: epsilon@epsilonyayinevi.com

MAVİ YUNUSLAR ADASI

Scott O'Dell

Çeviri:
Yasemin Kahraman

epsilon®

ÖNSÖZ

Santa Barbara Misyonu'nun cenaze töreni kitabında, Peder Gonzales Rubio tarafından kaydedilen 1183 numaralı madde şöyle yazıyordu:

19 Ekim 1853'te, San Nikolas Adası'ndan getirilen yerli kadın Juana Maria için mezarlıkta dini bir tören düzenledim ve onun dilini anlayan kimse olmadığı için Peder Sanchez tarafından şartlı olarak vaftiz edildi.

Böylece tarihe Juana Maria olarak geçti. Böyle bir ismi hiç olmamıştı. Bazen de San Nikolas Adası'nın Yalnız Kadını olarak adlandırılırdı. Ama çoğunlukla, Scott O'Dell'in hikâyesini yazarken ona verdiği Karana adıyla bilinirdi. Maalesef bu hikâyeyi kendisi anlatamadı çünkü dilini hiç kimse anlayamıyordu. Bu yüzden parçalar bir araya getirilip tahmin edilerek bir hikâye oluşturuldu ve bu hikâye bazen romantikleştirilerek, bazen de başka biçimlerde anlatılarak süslendi.

Bilinen şu: Nikoleno kabilesi Güney Kaliforniya sahilinden yaklaşık yetmiş mil uzakta ufacık bir adada binlerce yıl barış içinde yaşadı.

1811'de, Amerikalı bir kaptan tarafından yönetilen Rus-Amerikan bir ticaret şirketi, bir grup Alaskalı Aleut'u

işe aldı ve derileri oldukça değerli olan su samurlarını avlamaları için onları San Nikolas Adası'na yerleştirdi. Yerli Nikoleno kabilesi bunu reddettiğinde ise katledildiler. Bazı kaynaklar Aleutlar'ın bu olaydan sonra adayı terk ettiğini söyler; bazıları ise eşlerini katlettikleri yerli kadınlar tarafından öldürüldüklerini iddia eder.

1835 yılına gelindiğinde, San Nikolas Adası'nın asıl yerlilerinden pek azı hayattaydı ve hemfikir olunan şu ki, geriye kalanların biri dışında hepsi kadındı. Juana Maria adında, ölüm yatağında vaftiz edilen kadın bunlardan biri olabilirdi. Santa Barbara Misyonu bir kurtarma operasyonu başlatıp, güvenlikleri için geriye kalan son Nikolenolar'ı almaları için bir yelkenliyi mürettebatıyla birlikte adaya gönderdi. Sahilde küçük bir grup yerliyi toplayıp, onları gemiye aldılar.

Fakat bir kadını geride bıraktılar. Bunun nedenleri hakkındaki düşünceler farklılık gösteriyordu. En basiti şöyleydi: Fırtına yaklaşıyordu, acele etmek zorundaydılar ve kadınlardan biri sahile vaktinde ulaşamamıştı. Biraz daha süslü bir versiyonu da şuydu: Kadın grupta beraber sahildeydi ama kayıp çocuğunu bulmak için oradan ayrılmıştı ve yaklaşan fırtına sebebiyle mürettebat kadını beklememişti. En romantik tanımı ise şöyle: Kadın çocuğunun gemide olmadığını fark ettiğinde, zaten gemideydi ve denize atlayarak adaya geri dönmüştü.

Her ne olursa, o an isimsiz kadının San Nikolas Adası'nın Yalnız Kadını olduğu andı. Kadın adada on sekiz yıl boyunca tek başına kaldı. (Eğer gerçekten çocuğu varsa da sağ kurtulamamıştı.)

Kayıtlara göre, 1853'te kürk avcısı George Nidever tarafından bulunduğu, karabatak tüylerinden yeşil bir etek

giyiyordu. Nidever kadının yaklaşık ellili yaşlarda olduğunu tahmin etmişti. Diğer kayıtlara göre ise, otuzlu yaşlarda olabilirdi. Tüm kayıtlar onu güleryüzlü olarak tanımlıyordu. Sacramento'da yayınlanan bir gazetenin haberi şöyleydi:

Santa Barbara'nın batısında, kıyıdan yaklaşık 70 mil uzaklıktaki San Nikolas Adası'nda bulunan yabani kadın şu anda Santa Barbara'da ve tam bir merak konusu olarak görülüyor. Adada 18- 20 yıl boyunca tek başına yaşadığı belirtildi. Kabuklu deniz ürünleri ve fok balıklarının yağını yiyerek hayatta kalan kadın, fok balığı sinirleriyle diktiği vahşi ördek postu ve tüylerinden bir kıyafet giyiyordu. Bilinen herhangi bir dili konuşmıyor, iyi görünümlü ve orta yaşlı bir kadın. Santa Barbara'nın iyi insanları arasında, yeni evinden memnun görünüyor.

Ve hakkında öğrenebileceklerimiz sadece bunlardan ibaretti. Geriye kalan kısa zamanda (ataları gibi hastalığa yakalanarak yedi hafta sonra vefat etti) dilbilimciler ne konuştuğu dili çözebildiler, ne de onlara söylediği iki şarkının sözlerini tercüme edebildiler.

Scott O'Dell'i tanıyordum. Çok iyi olmasa da, ona soru sorabilecek kadar tanıyordum. Ama maalesef bunu yapamadım ve bilgeliğine değer verdiğim insanları her kaybettiğim gibi, vereceği cevapları yalnızca tahmin edebileceğim için pişmanım.

Kitapta kadının yaşına nasıl karar vermişti? Belli ki, çocuklu yetişkin bir kadının doğru hikâyesini anlatmak, hedeflediği genç okuyucu kitlesine pek hitap etmeyecekti. Bu yüzden kitaba, "Erkek kardeşim Ramo benim yarı yaşında, yani altı yaşında ufak bir çocuktuk," diye başlıyordu. Hâlâ çocuk sayılabilecek yaştaki genç bir kız olarak (ab-

lasına, yüzünü henüz evli olmadığını gösteren işareti boyadığı için gülen ve ona kibirli diyen) ana karakter, tüm on iki yaşındakilere olduğu gibi, büyümenin zorluklarıyla karşılaşılıyordu. Tüm bu güçlükleri arkadaş ve aile olmadan, rehberlik edecek biri olmadan göğüslemek ne kadar acı.

Ve yazar, karakterin izole yaşamının on sekiz yılını nasıl oldu da kısa ve akıcı bir hikâyeye sığdırabildi? O'Dell okuyucuyu 'ada zamanı' diye adlandırabileceğim bir şeye başarılı bir şekilde adapte ediyor: Saat ve takvim olmadan, ölçüt alabileceğimiz yalnızca mevsimler ve deniz var. Birçok bölüm, hem zamanın geçişini hem de bunun sonsuzluğunu vurgulayarak başlıyor:

Beyaz adamların gemisi ne o bahar, ne de o yaz geri geldi... Kışın yağın yoğun yağmurlardan sonra, bu bahar çiçekler çok fazlaydı... Bir yaz daha gelmişti ve ben hâlâ dev ahtapotu yakalayamamıştım... Bahar yine çiçek zamanıydı ve vadilerden sular akıyordu... Kışın acımasız fırtınalarından sonra, rüzgârın esmediği günler gelmişti...

Yazar kitaba başlarken, tek karakterin olduğu bir hikâye yazmanın zorluklarını fark etmiş miydi? Çoğumuz kitaplarımızda, karakterlerin değişim ve gelişimlerini gösterebilmek için, diyaloglara ve kişileri tanımlayan ilişkilere güveniriz. Ama ana karakterin kardeşinin ölümünden sonra, okuyucu sadece yalnız ve eğitimsiz bir kızın iç sesine bağlı kalıyor. Yazar bu iç sesi o kadar açık ve inandırıcı yansıtıyor ki, biz de karakterle birlikte öğrenip olgunlaşıyoruz:

Kabilemizin kadınların silah yapmasını yasaklayan kuralına karşı gelsem, hatta bu kuralı hiç düşünmesem ve kendimi korumak için ihtiyacım olan şu silahlardan yapsam ne olurdu?

Yazar ayrıca vahşi hayvanlardan ve doğanın kendisinden de karakter ve arkadaşlıklar yaratmış. Sanki Karana denizle konuşuyor, uçurumlarla sırlarını paylaşıyor, rüzgârla - ve sonradan arkadaş olduğu korkutucu düşmanı sarı gözlü gri köpekle fısıldaşıyordu:

Bu yüzden yalnız değildim. Rontu ile konuşana kadar ne kadar yalnız olduğumun farkında değildim.

Bu kitapta genç okuyuculara gerçekten çok şey ifade eden şeyler var: gerektiğinde neler başarabileceğimiz; evin ne demek olduğu ve ne ifade ettiği; doğayla olan ilişkimiz.

Beni eve götüren, her şeyden çok mavi yunuslardı.

Bu yaz iki torunumla beraber yunuslarla yüzdük. Mavi değillerdi. Parlak gri-beyazlardı ve büyük güçlerinin verdiği his -ve uyguladıkları baskı- inanılmazdı. Sizi hafifçe dürttiklerinde ve o tatlı, pırıl pırıl gülüşleriyle sizden şefkat beklediklerinde iyiliklerine inanmak çok kolay. Mavi Yunuslar Adası'nı tekrar okuduğumda, parlak sularda kayığa rehberlik ederken denizde oluşturdukları köpüren desenlerde onların maviliklerine de inandım.

Alacakaranlıktan hemen önce mavi yunuslar yanımdan ayrıldı. Geldikleri gibi çabucak batıya doğru gitmişlerdi. Yine de uzun bir süre üzerlerinde parlayan son güneş ışıklarını görebilmiştim. Akşam olduğunda hâlâ onları düşünüyordum.

Ben de. Teşekkürler Scott O'Dell.

Lois Lowry, Cambridge, Massachusetts

1. BÖLÜM

Aleutlar'ın gemisinin adamıza geldiği günü hatırlıyorum. Önce denizde yüzen bir deniz kabuğu gibi görünüyordu. Sonra büyüdü ve kanatları katlanmış bir martı oldu. En sonunda doğan güneşle beraber gerçek şekline büründü: kırmızı yelkenli, kırmızı bir gemi.

Erkek kardeşim ve ben Mercan Koyu dedikleri küçük limana kıvrıla kıvrıla inen bir kanyona gitmiştik. Baharda orada yetişen kökleri topluyorduk.

Erkek kardeşim Ramo benim yarı yaşımında, yani altı yaşında ufak bir çocuktur. Bu kadar çok gece ve gündüz yaşamış birine göre ufak tefekti ama bir cırcırböceği kadar da hızlıydı. Heyecanlandığında da tıpkı bir cırcırböceği gibi aptallaşırdı. Bu sebeple, bir de koşup gitmeden kökleri toplamamda bana yardım etmesini istediğim için ne gördüğüm deniz kabuğundan ne de kanatları katlanmış martıdan bahsettim.

Sanki denizde hiçbir şey olmuyormuş gibi sivri uçlu sopamla çalılıkları kazmaya devam ettim. Martının kırmızı yelkenli bir gemi olduğundan emin olduğumda bile.

Ama bu dünyada Ramo'nun gözünden bir şey kaçmazdı. Bir kertenkeleninki gibi kapkara kocaman gözleri vardı ve yine bir kertenkelenin gözleri gibi bazen uykulu görünürlerdi. İşte en çok şeyi gördükleri zamanlar böyle zamanlardı. O anda da gözleri aynen böyle bakıyordu. Bir kayanın üzerine uzanmış, sinek yakalamak için dilini çıkarmak üzere olan bir kertenkelenin gözleri gibi yarı kapalıydılar.

“Deniz pürüzsüz görünüyor,” dedi Ramo. “Hiç çizdiği olmayan düz bir taş.”

Kardeşim bir şeyleri birbirine benzetmeyi sever.

“Deniz çizdiği olmayan bir taş değil,” dedim. “Su ve hiç dalga yok.”

“Bana göre deniz mavi bir taş,” dedi. “Ve çok uzaklarda taşın üzerinde oturan küçük bir bulut var.”

“Bulutlar taşların üzerinde oturmazlar. Ne mavi ne siyah ne de başka renk herhangi bir taşın üzerinde.”

“Bu bulut oturuyor.”

“Denizde değil,” dedim ben de. “Yunuslar orada oturur, martılar, karabataklar, su samurları hatta balinalar da oturur, ama bulutlar oturmaz.”

“Belki de bir balinadır.”

Ramo ağırlığını bir ayağından diğerine vererek yaklaşan gemiyi seyrediyordu. Tabii yaklaşan şeyin bir gemi olduğunu bilmiyordu çünkü daha önce hiç gemi görmemişti. Ben de görmemiştim ama anlatılanlardan neye benzediğini biliyordum.

“Sen denize bakarken, ben kök kazıyorum,” dedim. “O yüzden de hepsini ben yiyeceğim, sana yok.”

Ramo sopasıyla toprağa vurmaya başladı, ama sabah sislerinin arasından yelkenleri kırmızı kırmızı görünen gemi yaklaştıkça, sanki farkında değilmiş gibi davranarak olan biteni izlemeye devam etti.

“Hiç kırmızı bir balina gördün mü?” diye sordu.

Görmediğim halde, “Evet,” dedim.

“Benim gördüklerim griydi.”

“Sen daha çok küçüksün ve denizde yüzen her şeyi henüz görmedin.”

Ramo yerden bir kök aldı, tam sepete koymak üzereydi ki birden ağzı kocaman açıldı, sonra yine kapandı.

“Kano!” diye bağırdı. “Çok büyük bir kano, bizdeki kanoların toplamından daha da büyük. Hem de kırmızı!”

Ramo için gördüğü şeyin kano ya da gemi olması çok önemli değildi. Bir solukta elindeki kökü havaya fırlattı ve çalıkların arasından paldır küldür koşarak, bağıarak gitti.

Ben kök toplamaya devam ettim, ama toprağı kazarken ellerim titriyordu çünkü kardeşimden daha çok heyecanlanmıştım. Denizde olan şeyin büyük bir kano değil bir gemi olduğunu biliyordum ve bir geminin birçok anlamı olabilirdi. Ben de sopamı bırakıp koşmak istedim ama yine de kök kazmaya devam ettim çünkü köyde bunlara ihtiyacımız vardı.

*

Sepeti doldurduğumda, Aleut gemisi çoktan adamızı çevreleyen su yosunlarının etrafından dolaşmış ve Mercan Koyu’nu koruyan iki kayanın arasından geçmişti. Geminin geldiği haberi Ghalas-at Köyü’ne ulaşmıştı bile. Silahla-

riyla beraber köyün erkekleri sahile inen patikayı hızlıca geçtiler. Köyün kadınlarıysa yüksek ovada toplanıyorlardı.

Yoğun çalılıkların arasından geçerek çabucak vadiden aşağıya doğru gittim ve uçuruma ulaştım. Orada dizlerimin üzerine çömeldim. Aşağıda koyu görebiliyordum. Gelgit yoktu ve güneş kumsalın beyaz kumları üzerinde parlıyordu. Köyün erkeklerinin yarısı suyun kenarında bekliyordu. Geri kalanlar ise davetsiz misafirlerin kötü niyetli olması durumunda saldırıya geçmek üzere patikadaki kayaların arasına gizlenmişlerdi.

Ben aşağıda olup bitenleri görüp duymaya ama bu esnada da kayalıklardan aşağıya düşmemeye çalışarak çalılıkların arasında gizlenirken, gemiden ayrılan bir kayık adaya doğru gelmeye başladı. Altı adam uzun küreklerini çeke çeke bize yaklaşıyordu. Yüzleri kocamandı ve parlak siyah saçları gözlerine düşüyordu. Yaklaştıklarında burunlarına geçirdikleri kemik takıları olduğunu gördüm.

Kayıкта onların arkasında uzun boylu, sarı sakallı bir adam vardı. Daha önce hiç Rus birini görmemiştim ama babam bana onlardan bahsetmişti. Ayakları birbirinden ayrı, yumrukları belinde duruşu ve sanki bu liman ona aitmiş gibi bakışı yüzünden bizim halkımızın korktuğu, kuzeyden gelen o adamlardan biri olup olmadığını merak ettim. Kayık kıyıya yanaştığında hemen atlayan adamın bağıra çağırma konuşmasından onlardan biri olduğuna emin oldum.

Sesi koyun üzerindeki kayalıklarda yankılandı. Söylediği kelimeler daha önce hiç duymadığım kadar tuhaftı. Sonra yavaşça bizim dilimizde konuşmaya başladı.

“Kötü bir niyetim yok, sadece konuşmak istiyorum,” dedi sahilde bekleyen köyün erkeklerine.

Hiçbiri cevap vermedi. Ama kayaların arasında saklanlardan biri olan babam eğimli sahilden aşağı inerek öne çıktı. Mızrağını kuma sapladı.

“Ghalas-at köyünün lideri benim,” dedi. “Adım Chowig.”

Bir yabancıya gerçek adını söylemesine şaşırılmıştım. Kabilemizde herkesin iki ismi vardı; biri gizli ve nadiren kullanılan gerçek ismimiz, diğeri ise bilinen ismimiz. Çünkü insanlar gizli ismimizi kullanırlarsa, onu eskitirler ve bu isim tüm büyüsunü kaybeder. Bu yüzden bilinen ismim Uzun Siyah Saçlı Kız anlamına gelen Won-a-pa-lei ve gizli ismim de Karana’ydı. Babamın gizli ismi Chowig’di. Bunu neden bir yabancıya söylediğini bilmiyorum.

Rus gülümsedi ve adının Kaptan Orlov olduğunu söyleyerek elini uzattı. Babam da elini uzattı. Yüzünü göremiyordum ama gülümseye karşılık verdiğinden şüpheliydim.

“Kırk adamımla geldim,” dedi Rus. “Su samuru avlamaya geldik. Avlanırken adanızda kamp kurmak istiyoruz.”

Babam bir şey söylemedi. Kaptan Orlov kadar olmasa da babam da uzun boylu bir adamdı ve Rus’un söylediklerini düşünürken çıplak omuzlarını geriye atmış bir şekilde duruyordu. Cevap vermek için acele etmedi çünkü Aleutlar daha önce de su samuru avlamaya gelmişlerdi. Bu çok öncedydi ama babam onları hâlâ hatırlıyordu.

“Diğeri avı hatırlıyorsun,” dedi Kaptan Orlov babamın sessiz kaldığını görünce. “Onu ben de duydum. Başında Kaptan Mitriff varmış. Aptalın tekiydi, zaten artık hayatta değil. Sorun tüm avlanmayı senin ve kabilenin yapmasından çıkmış.”

“Evet, biz avlandık,” dedi babam, “ama aptal dediğin adam bizden hiç durmadan sabahtan akşama kadar avlanmamızı istedi.”

“Bu sefer hiçbir şey yapmanıza gerek yok,” dedi Kaptan Orlov. “Benim adamlarım avlanacak ve yakaladıklarını bölüşeceğiz. Üçte biri size erzak olarak verilecek, geri kalan üçte ikisi bizim olacak.”

“Eşit paylaşmalıyız,” dedi babam.

Kaptan Orlov denize doğru baktı. “Önce gemideki erzakları sahile güvenli bir şekilde indirelim, bunu daha sonra konuşuruz,” diye cevap verdi.

Bu sabah rüzgârsız ve güzel bir sabahtı ama yine de fırtınaların beklendiği bir mevsimdeydik. Bu yüzden Rusların neden adamızda kamp kurmak istediklerini anlayabiliyordum.

“Şimdiden anlamakta fayda var,” dedi babam.

Kaptan Orlov babamdan iki adım uzaklaştı, sonra ona doğru dönüp yüzüne baktı. “Size üçte bir vermek makul, çünkü işi biz yapacağız ve riski de biz alacağız.”

Babam başını iki yana salladı.

Rus sakalını avuçladı. “Deniz size ait olmadığına göre, neden size üçte bir mal vereyim ki?”

“Mavi Yunuslar Adası’nı çevreleyen deniz bize aittir,” diye cevapladı babam.

Kızgın olduğunda yaptığı gibi tane tane konuşuyordu.

“Buradan Santa Barbara kıyılarına kadar - yüz kilometre ötesi bile mi?”

“Hayır, denizin sadece adaya değen kısmı ve su samurlarının yaşadığı yer.”

Kaptan Orlov boğazdan gelen bir ses çıkardı. Sahilde duran erkeklere ve kayaların arkasından henüz çıkmış olan diğerlerine baktı. Sonra babama baktı ve omuzlarını salladı. Birden uzun dişlerini göstererek gülümsedi.

“Avları eşit paylaŐalım,” dedi.

Başka Şeyler de söyledi ama duyamadım. Çünkü o anda heyecandan küçük bir taŐa çarptım ve taş kayalıklardan aŐa-
đı tam da ayaklarının önüne düŐtü. Sahildeki herkes yukarı baktı. Sessizce alılıklardan ayrıldım ve yüksek ovaya ulaŐana kadar da durmadan koŐtum.

2. BÖLÜM

O sabah Kaptan Orlov ve Aleut avcılarını gemiden Mercan Koyu'na defalarca gidip gelerek adaya yerleştiler. Sahil çok küçük olduğu ve gelgit sırasında sular altında kaldığı için kaptan daha yüksek bir yerde kamp kurmayı rica etti. Babam da bunu kabul etti.

Belki de size, buranın nasıl göründüğünü, köyümüzün nerede olduğunu ve Aleutlar'ın tüm yaz kamp kurdukları yeri daha iyi anlayabilmeniz için adamızdan bahsetmeliyim.

Adamız on kilometre uzunluğunda ve beş kilometre genişliğinde bir alana sahip. Ve ortasındaki tepelerden birinin üzerinde durursanız, bir balık gibi göründüğünü düşünebilirsiniz. Tıpkı kuyruğu gün doğumunu, burnu gün batımını gösteren, sahildeki kayalıklar ve çıkıntılar da yüzgeçlerine benzeyen yan yatmış bir yunus gibi. Belki de ada keşfedildiğinde birisi tepelerden birine çıkıp etrafına bakmış ve seklinden dolayı ona Mavi Yunuslar Adası ismini vermişti,

kim bilir. Denizimizde bir sürü yunus yaşıyordu, belki de adanın ismi buradan gelmiştir. Öyle ya da böyle adaya bu isim verilmişti.

Adamızda dikkatinizi ilk çekecek şey sanırım rüzgâr olurdu. Hemen hemen her gün bazen kuzeybatıdan, bazen doğudan, nadiren de güneyden eser. Güneyden esen hariç tüm rüzgârlar kuvvetlidir ve bu sayede Mercan Koyu'na açılan kanyonda bile tepeler dümdüz, ağaçlar küçük ve eğri büğrüdür.

Ghalas-at Köyü tepelerin doğusunda Mercan Koyu'na ve iyi bir kaynağa yakın küçük, yüksek bir ovada bulunuyordu. Yaklaşık iki buçuk kilometre kuzeyde başka bir kaynak daha vardı ve burası Aleutlar'ın deriden yapılmış çadırlarını kurdukları yerd. Çadırlar yere o kadar yakındı ki adamlar karınlarının üzerinde sürünerek içeri girebiliyorlardı. Alacakaranlıkta yaktıkları ateşin ışığını köyden görebiliyorduk.

O akşam babam Ghalas-at Köyü'ndeki herkesi kampı ziyaret etmemeleri konusunda uyardı.

“Aleutlar kuzeydeki bir ülkeden geldiler,” dedi. “Ne âdetleri ne de dilleri bize benziyor. Buraya su samuru avlamaya geldiler ve bize payımızı kullanabileceğimiz erzaklar olarak verecekler. Bu durumdan böyle faydalanacağız. Ama onlarla arkadaş olmaya kalkarsak bir kazancımız olmaz. Bu insanlar arkadaşlıktan anlamazlar. Önceden buraya gelenlerle aynı insanlar değiller ama bize yıllar önce sorun çıkarmış olan kabilenin insanları.”

Babamın sözlerine itaat edildi. Ne bizler Aleutlar'ın kampına gittik, ne de onlar bizim köyümüze geldiler. Ama bu onların neler yaptığını bilmediğimiz anlamına